

ряд інфекцій викликає розвиток запальних процесів у половій сфері, утворення спайок, що утрудняють нормальний рух половых кліток, нормальний плин і виношування вагітності. Деякі інфекції, особливо при зараженні під час вагітності, сприяють розвитку важких захворювань і каліцтв плода. Такі захворювання, як СНІД, гепатити В, С загрожують не тільки репродуктивному здоров'ю людини, але і його життю. Наявність *шкідливих звичок* сприяє розвитку імпотенції, викликає затримку внутрішньоутробного розвитку плода, формування важких відхилень розвитку, наявність наркотичної залежності в немовляти, розумову відсталість, серйозні порушення психічного й фізичного розвитку в дитини. На жаль, здоров'я сучасної людини зазнає серйозних навантажень через несприятливу екологічну обстановку, малорухливий спосіб життя, хронічні стреси, депресії. Це часто призводить до розвитку різних *хронічних захворювань*. Загальний стан здоров'я людини, що зумовлений хронічною патологією у роботі основних регулюючих систем організму - нервової, ендокринної - зрозуміло, позначається й на репродуктивній функції.

Для збереження репродуктивного здоров'я студентів Житомирським державним університетом імені Івана Франка спільно з «Клінікою дружньою до молоді» міста Житомира розроблені напрямки та форми співпраці. Основними напрямками співпраці нашого ВНЗ та «Клініки, дружньої до молоді» є медико-соціальна та консультативна допомога, профілактична та інформаційно-просвітницька робота [1, с.11]. *Медико-соціальна та консультативна допомога* спрямована на формування здорового способу життя; збереження психічного здоров'я, в т.ч. в складних життєвих обставинах; профілактику інфекцій, що передаються статевим шляхом в тому числі ВІЛ/СНІД; підготовку до усвідомленого батьківства; формування відповідальної поведінки в статевих та міжособистісних відносинах. *Профілактична робота* спрямована на формування у студентів навичок, які сприяють збереженню здоров'я, підвищенню рівня інформованості з питань здорового способу життя. *Інформаційно - просвітницька робота* спрямована на пропаганду здорового способу життя; попередження кризових станів, профілактики незапланованої вагітності та інфекцій, що передаються статевим шляхом, залучення волонтерів до поширення інформації з питань збереження здоров'я та участі у діяльності відділення тощо. Основними формами співпраці між університетом та клінікою є: проведення ознайомчих з роботою клініки екскурсій для студентів університету; спільної участі у проведенні заходів (лекцій, тренінгів, семінарів, круглих столів, прес-конференцій, флешмобів тощо); участь у роботі «Школи волонтерів»; залучення волонтерів для реалізації спільних проєктів; надання медичної та соціальної допомоги студентам у разі потреби.

Висновки. Співпраця закладів освіти та «Клінік дружніх до молоді» сприяє вихованню здорового молодого покоління, яке з часом сформує нове суспільство. Очікуваними результатами такої співпраці є: формування майбутнього відповідального батьківства серед студентів та покращення взаємовідносин всередині студентських сімей; зменшення поширеності інфекцій, що передаються статевим шляхом і небажаної вагітності серед молоді.

Перелік використаної літератури:

1. Братченко Н. «Клініка, дружня до молоді» / Н. Братченко // Новое столетие. – 2010. - № 20. - С. 11.

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТТЯХ З ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРАКТИКУМУ

*Гриценко Лариса Олександрівна
м. Полтава*

Анотація. У статті проаналізовано особливості використання здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховному процесі педагогічного вишу при викладанні технологічного практикуму для майбутніх учителів трудового навчання та технологій.

Ключові слова: здоров'я, здоров'язбережувальні технології, лабораторні заняття, технологічний практикум.

Одним із пріоритетних напрямів державної політики України на шляху до європейського майбутнього є реалізація здоров'язбережувальних технологій у системі сучасної педагогічної вищої освіти. Збереження здоров'я молодого покоління залежить від взаємодії вчителів, педагогів, медичних і соціальних працівників. Водночас, вибрані шляхи модернізації системи

вищої освіти і виховання майбутніх вчителів трудового навчання сприяють підвищенню інтересу суспільства до цих технологій, а також до особистості, яка бере участь в їх реалізації. Тому виникає потреба у використанні наявних і розробці нових здоров'язбережувальних технологій, спрямованих на підвищення інтересу студентів до здорового способу життя, збереження природного середовища, що сприяє поліпшенню їх здоров'я.

Концепція здорового способу життя людини передбачає виконання принципів збереження здоров'я як основи продуктивної працездатності, що поєднується з раціональним ставленням до природи.

Негативні тенденції погіршення стану здоров'я молоді, демографічна криза, розповсюдженість соціально-небезпечних хвороб мають соціальні та економічні наслідки, впливають на імідж країни в світі, в цілому. Це актуалізує проблему використання здоров'язбережувальних технологій при викладанні професійно-орієнтованих дисциплін у педагогічних вишах для збереження здоров'я студентів, майбутніх учителів трудового навчання та технологій, що відповідає сучасним запитам школи.

Актуальність проблеми здоров'я нації в наш час стала не тільки предметом наукових досліджень, а й першочерговим завданням.

Здоров'я – комплексне поняття глобального значення, що є об'єктом дослідження як філософська, психологічна, соціальна, економічна, біологічна, медична категорії. Водночас здоров'я – індивідуальна й суспільна цінність [1].

За визначенням ВООЗ поняття здоров'я розуміють як стан повного фізичного, психічного, душевного (духовного) та соціального благополуччя. Здоров'я розглядається як сукупність цілісних складників: фізичне, соціальне, психічне і духовне.

Результати аналізу наукових досліджень і публікацій з питань впровадження здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховний процес (О. Іонова, А. Мітяєва та ін.) показали, що їх використання є головним напрямом у вирішенні проблем, пов'язаних із збереженням і зміцненням здоров'я молоді.

Педагогічні умови формування необхідних якостей у майбутніх фахівців з різних видів діяльності висвітлюються у багатьох наукових працях. Зокрема, С. Кириленко і Л. Лубишева досліджували педагогічні умови функціонування технології формування культури здоров'я молоді. У дослідженні Ю. Драгнева уточнені педагогічні умови реалізації здоров'язбережувальних технологій у системі підготовки студентів.

Науковці виділяють велику кількість визначень і поглядів на суть здоров'я, але досі немає єдності підходів до його визначення й оцінки.

Здоров'я людини формується з дитинства. Тому не викликає сумніву, що в розв'язанні проблеми формування здоров'я людини як стану її повного благополуччя в усіх аспектах – фізичному, психічному, соціальному й духовному – пріоритетне значення має не тільки школа але і вищі навчальні заклади [3, с. 103].

Технологічний практикум має пріоритетне значення у формуванні здорового способу життя молоді, майбутніх учителів трудового навчання та технологій.

Все це зумовлює актуальність питань валеологічної освіти на сучасному етапі розвитку суспільства та реформування вищої школи.

Наукове підґрунтя до становлення науки про здоров'я створили М. М. Амосов, Г. А. Апанасенко, О. О. Богомолець, С. П. Боткін, І. І. Брехман, І. І. Мечников, І. П. Павлов, В. В. Підвисоцький, І. М. Сеченов та інші.

Розробкою теоретичних положень з проблеми нашого дослідження займались низка науковців, а саме: О. П. Аксьонова, Т. Є. Бойченко, О. Ващенко, Н. Ф. Денисенко, О. Д. Дубогай, О. П. Омельченко, В. М. Оржеховська, С. В. Страшко, В. О. Сухомлинський, А. Ю. Цина, В. С. Язловецький.

На сьогоднішній день теоретиками та практиками педагогічної науки виявлено та обґрунтовано шляхи формування здорової особистості. С. Омельченко, Л. Каліберда, виділяють подібні засоби здоров'язбережувальних технологій [4, с. 26]:

- засоби рухової направленості, що спрямовані на реалізацію завдань здоров'язбережувальних освітніх технологій;
- оздоровчі сили природи;
- гігієнічні фактори.

Враховуючи сучасні умови соціального й екологічного середовища, інтелектуальне вдосконалення прямопропорційно залежить від динаміки фізичного розвитку студента [3, 5].

На наш погляд, однією із здоров'язбережувальних технологій, в основі якої – реалізація

педагогічних ідей В. О. Сухомлинського, є методика навчання у русі (автор О. Д. Дубогай). Педагогічна ідея даної методики полягає в інтеграції пізнавальної і рухової діяльності. Ігрові ситуації в системі пізнавально-рухового навчання сприяють зацікавленню студентів, створюють і підвищують інтерес до навчання [2, 7].

Учені вважають, що запам'ятовування і усвідомлення отриманої інформації відбувається краще тоді, коли людина стоїть або рухається, а найоптимальнішою є фонові рухові активності, яка доповнюється асоціаціями (образно-рухове сприйняття). У системі пізнавально-рухового навчання активність людини поліпшує якісне сприйняття інформації. Пізнавально-рухове навчання безпосередньо спонукає молодь застосовувати свої розумові здібності. Вони намагаються використати їх уже на початку гри, щоб не підвести команду або підняти свій престиж перед групою. Ефект залежить від професійної майстерності і творчості викладача, а саме від запропонованих ним правил гри, її організації, розподілу ролей тощо [5, 6].

За методикою О. Д. Дубогай, диференційоване виконання рухових прийомів відповідно до предметно-дидактичного матеріалу, поєднання видів пізнавальної і рухової діяльності дозволяє здійснювати зв'язок між слуховим сприйняттям, мовним і руховим відтворенням. Дидактичні рухливі ігри на можна використовувати для ознайомлення молоді з новим матеріалом та його закріплення, повторення раніше набутих уявлень і понять, а також для повнішого і глибшого їх осмислення, формування обчислювальних і графічних уявлень, навичок розвитку основних прийомів мислення, розширення кругозору.

Виокремимо методичні прийоми, які використовуються нами з метою реалізації завдань здоров'язбережувальних технологій у процесі організації навчально-виховної роботи на технологічному практикумі:

- емоційно стимулювати та мотивувати студентів до роботи, реалізувати потребу молоді у позитивних емоційних враженнях, імітаційних рухах;
- попередження перевтоми, оптимізації рухового режиму студентів на лабораторних заняттях з технологічного практикуму;
- різноманітні дидактичні ігри, що містять елементи рухових вправ, або завдань;
- проведення релаксаційних пауз у під час лабораторних занять;
- оптимізація рухового режиму студентів за рахунок проведення рухливих ігор на перервах на свіжому повітрі за сприятливих погодних умов;
- систематична робота викладача щодо дослідження соціально-психологічного клімату колективу студентської групи з метою забезпечення комфортного перебування студентів у педагогічному виші;
- комплексне використання можливостей технологічного практикуму задля творчого вираження особистості студента, психотерапевтичного ефекту;
- застосування тьюторських технологій з метою створення гармонійних, доброзичливих взаємовідносин між викладачем і студентами, а також між самими студентами;
- формування навичок поведінки в суспільстві відповідно до моральних, естетичних та інших норм шляхом проведення різноманітних форм виховної роботи.

Варто виокремити умови, за яких можливо здійснювати здоров'язбережувальну діяльність студентів на лабораторних заняттях з технологічного практикуму:

- прагнення підвищувати власну кваліфікацію, удосконалювати педагогічну майстерність;
- мотивація на дотримання здорового способу життя;
- фахова мобільність, тобто здатність орієнтуватися та адаптуватися в різноманітних соціально-педагогічних ситуаціях;
- врахування індивідуально-психологічних властивостей студента для супроводу його розвитку.

Отже, завдяки використанню здоров'язбережувальних технологій, майбутньому вчителю трудового навчання та технологій вдається істотно вплинути на результативність як власної педагогічної діяльності, так і самопочуття учнів, якість засвоєння ними навчального матеріалу.

Перелік використаної літератури:

1. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров'ю / О. Ващенко, С. Свириденко. – К.: Шкільний світ, 2008. – 112с.
2. Демешкевич М. А. про раціональну організацію режиму як засобу збереження здоров'я молодших школярів / М. А. Демешкевич, В. О. Сухомлинський // Методичний збірник Центру методичної та соціально – психологічної служби управління освіти Кіровоградської міської ради. – Кіровоград, 2013. – С. 94 – 102.

3. Омельченко О. П. Здоров'ятворча педагогіка / Л. П. Омельченко, О. В. Омельченко. – Х. : Основа, 2008. – 205 с.
4. Омельченко С. Здоров'язбережувальна педагогіка: сучасні тенденції та перспективи розвитку / С. Омельченко, Л. Каліберда // Рідна школа. – 2012. – № 7. – С. 25 – 28.
5. Оржеховська В. М. Стратегія педагогіки здорового способу життя / В. М. Оржеховська // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 4 (53). – С. 19 – 28.
6. Савченко О. Психодидактичні аспекти реалізації здоров'язбережувальної функції шкільної освіти: діалог з В. О. Сухомлинським / О. Савченко // Рідна школа. – 2012. – № 7. – С. 8 – 11.
7. Сухомлинський В. О. Проблеми виховання всебічно розвинутої особистості / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори: у 5 т. – К.: Радянська школа, 1976. – Т. 1. – С. 55 – 206.

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕРГОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОЕКТНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

*Борисова Тетяна Миколаївна
м. Полтава*

Метод проектів є одним із способів реалізації інтерактивного навчання студентів, що передбачає самостійне набуття ними знань шляхом особистої творчої діяльності, високу активність та достатній рівень знань, підвищений інтерес до навчання, розвиток продуктивного мислення [3, с. 154].

Проблемою використання проблемного навчання у вищій школі та впровадження методу проектів при підготовці педагогічних працівників займаються А. Бородіна, О. Коберник, О. Кобзар, М. Левіна, Н. Побірченко, Л. Оршанський та ін. Сутність цього інтерактивного методу полягає у стимулюванні інтересу студентів до майбутньої професії, активності у розв'язанні навчальних проблем. Використання цього методу передбачає засвоєння майбутніми педагогами певного обсягу знань, формування вмій їх застосування на практиці, а також розв'язання поставлених проблем через проектну діяльність [4, с. 153].

У модульно-проектній технології створені умови за яких студент оцінює, планує і контролює в основному себе сам, спираючись на свої здібності та індивідуальні особливості. Метою такого підходу є спрямування студента на продуктивну працю через опанування від мінімум репродуктивного рівня знань та умій до максимум – навичок організації творчої самостійної праці. Результатом цього процесу є зростання зацікавленості студентів у досягненні вищого рівня знань. Викладач у модульно-проектній технології є головним організатором усієї роботи студента, але його роль помічника (тьютора) [1, 100].

Спробуємо обґрунтувати можливості використання проектної технології при вивченні студентами факультету технологій та дизайну курсу «Основи ергономіки».

Оскільки провідним методом ергономічної науки є проектування, то процес ергономічної підготовки не оминув проектну технологію навчання. Ми використовуємо проектну технологію при проведенні практичних занять за темами «Ергономічне проектування робочого місця вчителя» та «Ергономічний аналіз робочих місць учнів», а також при виконанні індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Проектна технологія передбачає залучення інформаційних систем у навчальний процес. Підготовка вчителів трудового та професійного навчання окрім використання навчальних програм з окремих курсів включає знайомство з комп'ютерними системами, спрямованими на модернізацію та поліпшення різних виробничих технологічних процесів. Студенти 4-го курсу факультету технологій та дизайну Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка вивчають основи САПР виробів з деревини, а на заняттях з курсів «Конструювання та дизайн виробів з деревини», «Моделювання та художнє оздоблення виробів з деревини» оволодівають навичками роботи з системами Woody, Sawyer. В програмі Woody можна проектувати меблі у тривимірному просторі довільної форми, розмірів, підбирати фурнітуру, визначати послідовність та схему обробки деталей. Креслення деталей формуються автоматично програмою згідно проекту, але їх можна коректувати вручну. Можна отримувати ілюстрації етапів обробки, експозиційні зображення, зборочці та габаритні креслення виробів. Цікавим є те,що у арсеналі програми передбачено моделювання висувнихящиків, складних та розсувнихсистем дверей.

Вміннястудентівпрацювати у системіWoody ми використали на практичних заняттях з ергономіки при проектуванні робочих місць вчителя та учнів. Це дозволило нам поєднати